

100^{let}
OPERABALET
MARIBOR

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
SLOVENE NATIONAL THEATRE

SIMON BOCCANEGRA

GIUSEPPE VERDI

SIMON BOCCA NEGRA

GIUSEPPE VERDI

Opera (melodrama) v treh dejanjih s prologom
An opera (melodrama) with a prologue and three acts
Oper (Melodramma) in einem Prolog und drei Akten

Ustvarjalci operne predstave
Artistic team
Künstlerteam

Glasba
Music
Komponist

Giuseppe Verdi

Dirigent
Conductor
Musikalische Leitung

Francesco Rosa

Libreto
Libretto
Libretto

Francesco Maria Piave, Arrigo Boito

Režiser
Stage Director
Inszenierung

Arnaud Bernard

Praizvedba
World premiere
Uraufführung

12. marec 1857, Teatro La Fenice, Benetke

Scenograf
Set Designer
Bühnenbild

Arnaud Bernard

Praizvedba revidirane različice
Premiere of the revised version
Uraufführung der zweiten Fassung

24. marec 1881, Teatro alla Scala, Milano

Kostumograf
Costume Designer
Kostümbild

Marianna Stranska

Izdajatelj partiture
Music score edition
Herausgeber der Partitur

© Ricordi, 2004

Oblikovalec luči
Lighting Design
Lichtgestaltung

Elliott Ganga

Premiera
Opening night
Premiere

7. februar 2020, Velika dvorana SNG Maribor

Zborovodkinja
Choir-mistress
Choreinstudierung

Zsuzsa Budavari Novak

Asistent režije
Assistant Stage Director
Regieassistenz

Tim Ribič

Zasedba

Cast

Besetzung

Simon Boccanegra

korzar, nato prvi dož Genove

a corsair, later the first Doge of Genoa

ein Korsar, später der erste Doge von Genua

Jacopo Fiesco

genovski plemič, znan kot Andrea Grimaldi

a Genoese nobleman, known as Andrea Grimaldi

Patrizier aus Genua, unter dem Namen Andrea Grimaldi

Maria Boccanegra

Boccanegrova hči, znana kot Amelia Grimaldi

Boccanegra's daughter, known as Amelia Grimaldi

Boccanegras Tochter, unter dem Namen Amelia Grimaldi

Gabriele Adorno

genovski gospod

a Genoese gentlemen

Edelmann aus Genua

Paolo Albiani

zlatar in dožev svetovalec

a goldsmith and the Doge's councillor

ein Goldschmied und der Berater des Dogen

Pietro

priljubljeni genovski vodja in dvorjan

a Genoese popular leader and courtier

Mann aus dem Volk, später ein Höfling des Dogen

Amelijina služabnica

Amelia's maid

Amelias Dienstmädchen

Poveljnik samostrelcev

Captain of the Crossbowmen

Hauptmann der Armbrustschützen

Vojaki, mornarji, ljudstvo, senatorji, dvorjani, zaporniki

Soldiers, sailors, people, senators, courtiers, prisoners

Soldaten, Matrosen, Leute, Senatoren, Höflinge, Gefangene

Genadij Vaščenko (Luka Břajnik)

Slavko Sekulić

Sabina Cvilak (Andreja Zakonjšek Krt)

Martin Sušnik (Miro Solman)

Jaki Jurgec

Alfonz Kodrič

Terezija Potočnik, Lucija Krašovec

Bogdan Stopar, Tomaž Planinc

Koncertni mojster

Concert-master

Konzertmeister

Slovenski prevod libreta

Translation of libretto into Slovene

Slowenische Übersetzung des Librettos

Korepetitorji

Vocal coaching

Korrepetitoren

Šepetalki

Prompters

Souffleusen

Izvedba nadnapisov

Surtitling

Übertitelpräsentation

Inšpicienta

Stage managers

Inspizienz

Simfonični orkester SNG Maribor

SNG Maribor Symphony Orchestra

Sinfonieorchester SNG Maribor

Saša Olenjuk

Zbor Opere SNG Maribor

Maribor Opera Chorus

Opernchor SNG Maribor

Baletni ansambel SNG Maribor

Maribor Ballet Ensemble

Ballettensemble SNG Maribor

Luka Hrvatini

Olga Pečeny, Robert Mraček, Natalija Radoslavova

Sabina Alatič, Nada Strnad

Božidar Hadler, Franc Marot

Iztok Smeh, Peter Krajnc

Opera se izvaja v italijanskem jeziku s slovenskimi nadnapisi ter ima odmor po prvem dejanju.

The opera is sung in Italian with Slovene surtitles and has one intermission after Act I.

Die Oper wird in Italienisch mit slowenischen Übertiteln gesungen. Die Vorstellung hat eine Pause nach dem ersten Akt.

Simfonični orkester SNG Maribor

SNG Maribor Symphony Orchestra

Sinfonieorchester SNG Maribor

Godala Strings Streicher

Saša Olenjuk

KONCERTNI MOJSTER
CONCERT-MASTER
KONZERTMEISTER

Prve violine / *First violins / 1. Violine*

Marko Jerbić

NAMESTNIK KONCERTNEGA MOJSTRA
DEPUTY OF THE CONCERT-MASTER

Maja Peternel

Daša Savić

Simona Jambrović

Matej Haas

Hrvoje Šoštarić

Gabor Kiš

Tamara Bakardzieva

Kostadinova

Matija Udovič

Druge violine / *Second violins / 2. Violinen*

Miladin Batalović

VODJA
PRINCIPAL

Anđelko Ilčić

NAMESTNIK VODJE
DEPUTY PRINCIPAL

Zlatka Frasn Godec

Tina Muraus

Jasmina Nanut

Darko Kordić

Muniba Busančić

Jana Hrovat

Viole / *Violas / Bratschen*

Evgenij Barsov

VODJA K. G.
PRINCIPAL G. A.

Levente Gidro

NAMESTNIK VODJE
DEPUTY PRINCIPAL

Rosica Petrova

Anja Pravdič

Neža Papler

Nelia Cvjatkova-Atanasova

Pihala Woodwinds Holzbläser

Flavte / *Flutes / Flöten*

Alenka Goršič-Ernst

VODJA
PRINCIPAL

Eva Slana I. FLAVTA

Mateja Kremljak Hotko PICCOLO

Oboe / *Oboes / Oboen*

Tomas Žganec

VODJA
PRINCIPAL

Monika Babič I. OBOA

Nina Smrekar K. G./G. A.

Klarineti / *Clarinets / Klarinetten*

Lovro Turin I. KLARINET

VODJA
PRINCIPAL

Domen Marn I. KLARINET

Evgen Celcer II. KLARINET

Oto Kožuh BASKLARINET

Fagoti / *Bassoons / Fagotte*

Anželika Chernykh I. FAGOT

Miha Mitev I. FAGOT

Vuk Radule Popović II. FAGOT

Trobila Brass Blechbläser

Rogovi / *Horns / Hörner*

Andrej Žgank

VODJA
PRINCIPAL

Borut Pahič I. ROG

Sarah Akif II. ROG

Žan Zdovc III. ROG

Klever Felicio Sobrinho IV. ROG

Trobente / *Trumpets / Trompeten*

Janez Kopše

VODJA
PRINCIPAL

Matjaž Klemenc I. TROBENTA K. G./G. A.

Milan Feguš II. TROBENTA

Renato Ribič III. TROBENTA*

Simon Štelcer TROBENTA*

*izvajalca scenske glasbe

Pozavne / *Trombones / Posaunen*

Stanko Vavh

VODJA
PRINCIPAL

Jure Smej I. POZAVNA

Valerij Pravdič II. POZAVNA

Bogdan Vizjak BAS POZAVNA

Tuba

Matija Sokač K. G./G. A.

Tolkala Percussion Schlagwerk

Robert Krček TIMPANI

VODJA
PRINCIPAL

Lovro Ašič TOLKALA

Krištof Hrastnik TOLKALA

Blaž Satler TOLKALA K. G./G. A.

Antonio Hojsak TOLKALA, K. G./G. A.

Harfa Harp Harfe

Natalija Ristić Puzigača

Inšpektor orkestra
Orchestra inspector
Orchesterinspektor

Valerij Pravdič

Arhiv
Archives
Archiv

Božo Hadler, Franc Marot

Postavljaivec orkestra
Orchestra Set-up
Orchestereinrichtung

Jože Korez

Zbor opere SNG Maribor

SNG Maribor Opera Choir

Opernchor SNG Maribor

Zborovodkinja / *Choir-mistress / Chorleitung*

Zsuzsa Budavari-Novak

1. SOPRAN / *SOPRANO I.*

Nevenka Kiseljak
Lucija Krašovec
Klavdija Kuzkin
Terezija Potočnik
Tanja Vuzem
Nataša Žlender

2. SOPRAN / *SOPRANO II.*

Petra Crnjac
Nina Gracej
Martina Ledinek
Melanija Markovič
Mojca Potrč

1. ALT / *CONTRALTO I.*

Monika Bezjak
Dada Kladenik
Regina Schulz
Olga Vavh
Marija Zelko

2. ALT / *CONTRALTO II.*

Irena Ferik
Saša Fidler
Liubov Gnucha
Helena Štajnec

1. TENOR / *TENOR I.*

Uroš Dolšek
Beno Moraus
Tomaž Planinc
Bogdan Stopar
Danilo Vračko

2. TENOR / *TENOR II.*

Lovro Čučko
Silvester Kronaveter
Gregor Mlakar
Hideyuki Suzuki
Marko Škofič
Marko Žaler

BARITON / *BARITONE*

Maks Feguš
Miran Kosi
Jernej Luketič
Miha Mikluš
Matjaž Vezonik

BAS / *BASS*

Sebastijan Čelofiga
Bojan Hinteregger
Peter Izlakar
Marko Mandir
Peter Skušek

Inšpektor opernega zbora

Opera Choir Inspector

Opernchorinspektor

Silvester Kronaveter

Genadjj Vaščenko, operni zbor

SIMON BOCCANEGRA VSEBINA OPERE

PROLOG

V mestu Genova, ki ga že dalj časa pretresa sovražstvo med patriciji in plebejci, se obeta izvolitev novega doža, ki naj bi pomiril politične strasti. Plebejec Paolo Albiani zaupa svojemu zavezniku Pietru, da bo svoj glas dal plebejskemu kandidatu, korzarju Simonu Boccanegri. Ko se na trgu pred palačo Fieschi pojavi Boccanegra, ta sprva zavrne Paolov predlog, da bi postal dož, toda Paolo ga uspe prepričati z argumentom, da mu kot voditelju mesta patricij Jacopo Fiesco gotovo ne bo upal odreči roke svoje hčerke Marie. Ko Boccanegra odide, Paolo razkrije, da ima Boccanegra z Mario že dalj časa ljubezensko razmerje in da se je v njuni nezakonski zvezi rodila hči. Da bi Fiesco prikril družinsko sramoto, je hčer zaprl v zastraženi del družinske palače. Dvorjan Pietro

nato na glavnem trgu Genove zbere ljudstvo v podporo Boccanegrovi izvolitvi. Potem ko se množica razide, se pred palačo pojavi vidno obupan Fiesco, ki ga je globoko pretresla smrt hčerke Marie, zato priseže, da se bo maščeval Boccanegri. Kmalu zatem se Fiesco sreča z Boccanegro, ki mu ponudi roko sprave. Fiesco Boccanegri zamolči hčerino smrt in v zameno za dosego sprave od njega zahteva, da mu v varstvo izroči svojo hčer, ki so jo prav tako poimenovali Maria. Boccanegra razloži, da tega ne more storiti, ker je otrok izginil, medtem ko ga je zaupal v varstvo dojilji. Potem ko se Fiesco umakne v palačo, Simona prevevajo dvomi in želja, da bi se ponovno videl s svojo izvoljenko Mario, zato sklene, da jo bo skušal rešiti iz hišnega zapora. Toda namesto žive Marie Simon ves zgrožen najde zgolj njeno truplo. Še preden Boccanegra v celoti dojame, kaj se je pravzaprav zgodilo, dvorano palače preplavi ljudstvo, ki veselo vzklika njegovo ime v znak potrditve novoizvoljenega doža.

PRVO DEJANJE

Minilo je petindvajset let od Boccanegrove izvolitve v doža mesta Genova. Medtem je Boccanegra dodobra utrdil svojo politično oblast, iz mesta izgnal več svojih nasprotnikov in zaplenil njihovo premoženje, med drugimi tudi Jacopa Fiesca. Ta velja za umrlega, čeprav še vedno živi v Genovi pod imenom Andrea Grimaldi. Kot Boccanegrov zapriseženi nasprotnik si Grimaldi (Fiesco) skupaj z drugimi premaganimi patriciji prizadeva za

njegov poraz. Družina Grimaldi je medtem posvojila dekle in jo kot siroto neznanih staršev vzela iz samostana. Zakonca Grimaldi sta svoji posvojenki dala ime Amelia, čeprav gre v resnici za Mario, Boccanegrovo hči in Grimaldijevo oziroma Fiescovo vnukinjo.

Tik pred zoro Amelia pričakuje svojega ljubimca Gabrieleja Adorna, za katerega sumi, da pripravlja upor proti dožu, zato ga hoče posvariti pred nevarnostjo politične zarote. Medtem prispe novica, da se vrača dož v palačo. Amelia, ki se boji, da jo bo dož prisilil v poroko s Paolom, ki je medtem postal njegov svetovalec, roti Adorna, naj za njeno roko prosi njenega skrbnika Andreo Grimaldija (Fiesca). Slednji Adornu med njegovo prošnjo razkrije, da Amelia v resnici ni iz rodu Grimaldijev, ampak je bila posvojena. Ko Adorno pojasni, da mu ni mar za Amelijino poreklo, Grimaldi (Fiesco) blagoslovi njuno zvezo. Boccanegra medtem zaupa Amelii, da je pomilostil vse njene brate v izgnanstvu, ona pa mu zaupa, da je zaljubljena, a ne v Paola, s katerim se ne želi poročiti. Boccanegra tako sklene, da Amelie ne bo silil v poroko proti njeni volji. V trenutku vzajemne naklonjenosti in zaupanja Amelia Boccanegri zaupa svojo življenjsko zgodbo in mu pokaže edini spomin na mater – portret v medaljonu. Boccanegra v podobi prepozna svojo ljubezeno iz mladosti, v Amelii pa svojo izgubljeno hčer, za katero je mislil, da je za vedno izgubljena. Amelia se po ganljivi ponovni združitvi z očetom umakne v palačo, Boccanegro pa

kmalu obišče njegov svetovalec Paolo, ki je prišel povprašat, ali je Amelia privolila v poroko z njim. Ko mu dož odvrne, da poroke ne bo, Paola preplavi jeza, zato sklene, da se bo maščeval in že načrtuje Amelijino ugrabitev.

Med sestankom mestnega sveta, ki ga skliče Simon Boccanegra z namenom sklenitve miru s kraljevino Tartarijo, se nenadoma od zunaj sliši vse glasnejše vpitje razjarjene in krvi željne množice, ki preganja Adorna in Grimaldija (Fiesca) zaradi Gabrielejevega domnevnega umora plebejca Lorenzina. Paolo takoj posumi, da je njegov načrt glede ugrabitve Amelie spodletel. Dož ukaže, naj odprejo vrata dvorane, da bi lahko tako prisluhnil vsem vpletenim. Gabriele prizna, da je ubil Lorenzina, ker je bil ta vpleten v ugrabitev Amelie Grimaldi. V svojih poslednjih besedah je Lorenzino Adornu namreč priznal, da ga je v to nečastno dejanje napeljala neka vplivna oseba, Adorno pa takoj posumi, da je za Amelijino ugrabitev odgovoren Boccanegra. Ko je Gabriele že odločen, da bo v navalu strasti pokončal doža, se v bran slednjega nenadoma pojavi Amelia, ki s svojim pričevanjem potrdi Gabrielejeve trditve glede svoje ugrabitve. Ko se zastavi vprašanje, kdo je dejanski storilec, ki je zakrivil Amelijino ugrabitev, dvorano ponovno preplavi nemir. Dož s svojo državniško avtoriteto pomiri sprte strani, nato pa ukaže začasni pripor za Adorna in Grimaldija, dokler ne bo ugotovljena identiteta ugrabitelja.

Boccanegra nato od zbrane množice – tudi od Paola – zahteva, da izrečejo prekletstvo nad ugrabiteljem.

DRUGO DEJANJE

Paolo je po doževem ukazu dal zapreti Fiesca. Trdno odločen, da bo ubil Boccanegro, ki ga je sam spraval na oblast, Paolo zlije počasi delujoč strup v dožev vrč z vodo. Da bi zabrisal lastne sledi, Paolo prepričuje Fiesca, naj v zameno za lastno svobodo ubije Boccanegro, a ga Fiesco odločno zavrne. Paolo nato svoje spletke usmeri v Adorna, ki ga prepričuje, da je Amelia doževa priležnica, z upanjem, da bi Adorno iz ljubosumja ubil Boccanegro. Ko Adorno zagleda Amelio, kako zapušča doževe zasebne prostore, v tem vidi potrditev Paolovih sumov in jo obtoži nezvestobe. Amelia skuša prepričati Gabrieleja, da ljubi samo njega, obenem pa ne more izdati skrivnosti, da je Boccanegra njen oče, saj je prav on ukazal usmrnitev Adornove družine. Ko sliši, kako se približujejo doževi koraki, Adorno poišče skrivališče. Amelia dožu prizna, da je zaljubljena v njegovega političnega nasprotnika Adorna. Boccanegra nejevoljno sprejme novico, a se vseeno omehta in hčerki zagotovi, da se bo spraval z Adornom, če ga bo sam prosil za milost. Vidno utrujen od političnih intrig nato Boccanegra Amelio poprosi, naj ga pusti samega, nato pa žejno izpije kozarec zastrupljene vode. Potem ko zaspi, se Adorno prikaže iz skrivališča, odločen, da bo ubil Boccanegro, toda njegovo namero pravočasno prepreči Amelia.

Boccanegro prebudi njuno vpitje, nato pa Adornu razkrije, da je Amelia njegova hči. Osupli Adorno skesano prosi najprej Amelio in nato še doža za njuno odpuščanje. Od zunaj se nenadoma zaslišijo udarci mečev, saj je Paolu medtem uspelo zanetiti vstajo proti dožu. Adorno, zdaj zvesti podpornik Boccanegre, dožu priseže, da se bo zanj boril, če se bo nato lahko poročil z Amelio, v kar Boccanegra brez zadržkov privoli.

TRETJE DEJANJE

Upor proti dožu je bil po Adornovem posredovanju uspešno zatrt. Paola zdaj čaka gotova smrt zaradi veleizdajstva, Fiesco pa je doživel pomilostitev. Na poti na morišče se Paolo pohvali pred Fiescom, da je zastrupil Boccanegro. Globoko pretresen Fiesco iz ječe nemudoma pohiti k Boccanegri, ki začinja iz minute v minuto kazati vse očitnejše znake zastrupitve. Umirajoči dož prepozna starega sovražnika in Fiescu razkrije, da je Amelia njegova vnukinja. Fiesca preplavi globoko obžalovanje nad dogodki, ki bi se lahko bili razpletli bistveno drugače, in Boccanegri razkrije Paolovo podlo dejanje, ko je ta zliil strup v Boccanegrov vrč z vodo. Ko se pravkar poročena Amelia in Adorno vrneta v palačo, na svoje veliko presenečenje najdeta dolgoletna smrtna sovražnika, ki sta v duhu prijateljstva končno dosegla spravo. Boccanegra pove Amelii, da je Fiesco v resnici njen dedek, v svojih poslednjih vzdihljajih pa v prisotnosti žalujoče množice imenuje Adorna za svojega naslednika.

Slavko Sekulić, Jaki Jurgec

SIMON BOCCANEGRA SYNOPSIS

PROLOGUE

The city of Genoa has been affected by political conflict between patricians and plebeians for many years. A glimmer of hope for overcoming this hatred lies in the forthcoming election of the Doge. Paolo Albiani, a plebeian, tells his trusted ally Pietro that Simon Boccanegra will be his choice among plebeian candidates. Boccanegra, who is known for his corsair past, then arrives to the main square in front of the Fieschi palace and at first dismisses Albiani's idea of becoming the Doge. But Paolo insists that Boccanegra's new position will enable him to marry his beloved Maria, the only daughter of the aristocrat Jacopo Fiesco, who disapproves of their union. Boccanegra then agrees to the plan and departs, while Paolo continues to gossip about Boccanegra's continuing love affair with Maria

Fiesco, with whom he has a child. To cover up the family shame, the furious Fiesco has locked his daughter

Maria away in the family palace. Meanwhile, Pietro rallies a crowd of people to support the election of Boccanegra. After the crowd has dispersed, Fiesco comes out of the palace and is stricken with grief after having discovered that Maria has just died. He swears vengeance on Boccanegra for seducing his

daughter and ultimately destroying his family. Before long, Boccanegra comes by the palace, but Fiesco regains his composure and says nothing about Maria's death. Boccanegra offers reconciliation, but in order to make amends, Fiesco demands of Boccanegra of letting him have his granddaughter, who also bears the name Maria. Boccanegra explains he is unable to comply with this demand because the child has vanished despite having been in the care of a nurse. Disappointed Fiesco then retires to the palace, while Boccanegra is torn by his desire to reunite with Maria; therefore he decides to rescue her from the house prison. Boccanegra enters the palace and finds – much to his terror – the corpse of Maria just before the crowd of people pours into the main hall, hailing him as the new Doge.

ACT I

Twenty-five years have passed since Boccanegra had become the Doge of Genoa. Since then, the Doge has exiled many of his political opponents, among them being Jacopo Fiesco, and confiscated their property. The latter is generally considered dead, but has been in fact living in the Grimaldi palace, using the name Andrea Grimaldi. As Boccanegra's adversary, Grimaldi (Fiesco) is plotting with other patricians to overthrow the Doge. About a decade ago, the Grimaldis have adopted an orphaned child of unknown parentage after discovering her in a convent. The

Grimaldis has named the child Amelia, although she is in fact Maria, Boccanegra's daughter (and Fiesco's granddaughter), who has been considered long dead.

At the break of day, Amelia is awaiting her lover, Gabriele Adorno, whom she suspects of plotting against the Doge. Therefore, she would like to warn him of the imminent danger of political conspiracy. The news arrived that the Doge is returning to the palace. Amelia fears that the Doge will force her into marriage with Paolo, who has become his councillor, therefore she urges Adorno to ask her guardian Andrea Grimaldi for permission to marry. Adorno hastily runs off to Grimaldi (Fiesco), who reveals him that Amelia does not belong to Grimaldi blood line, but is in fact a foundling adopted by the family. When Adorno says that he does not care, Fiesco blesses the union. Meanwhile, Boccanegra informs Amelia that he has pardoned her brothers who have been forced into exile. Amelia, now sure of his kindness, tells Boccanegra that she is in love, but not with Paolo, whom she refuses to marry. The Doge has no desire to force Amelia into a marriage against her will. Amelia then continues to tell the Doge of her past and her adoption, showing him the only souvenir of her mother – a small portrait in a locket. Boccanegra recognizes the image of his beloved Maria and is overwhelmed with emotion, realizing he has just found her long-lost daughter. Amelia, too,

is rejoiced with happiness to finally meet her father, and then she retires to the palace. Before long, Paolo visits the Doge to find out if Amelia has accepted his offer of marriage, but is enraged when Boccanegra tells him that there will be no such marriage. Paolo then secretly decides to take revenge on the young couple by having Amelia kidnapped.

The Doge has summoned a city council in order to persuade his councillors to make peace with Tartary, but the meeting is interrupted by the sounds of a blood-thirsty mob, which is after Adorno and Grimaldi due to Gabriele's alleged murder of Lorenzino, a plebeian. Paolo instantly suspects that his kidnapping plot has failed. The Doge orders the doors to be open, so he could cross-examine all suspects. Gabriele confesses to killing Lorenzino for having kidnapped Amelia. In his last breath, Lorenzino confessed to Adorno he was forced to do such a despicable act upon the order of a high-ranking official. Adorno suspected Boccanegra was behind the order and is about to attack him, but is prevented by Amelia. Before she could identify the kidnapper, commotion breaks out again. Boccanegra uses his authority in establishing order and orders detention for Adorno and Grimaldi, until the identity of the kidnapper is established. Boccanegra then makes the witnessing crowd – including Paolo – utter a curse on the kidnapper.

ACT II

Following the Doge's orders, Paolo has imprisoned Fiesco. Determined to kill Boccanegra, whom he helped in becoming the Doge, Paolo pours a slow-acting poison into the Doge's water. In order to cover his tracks, Paolo tries to convince Fiesco to murder Boccanegra in return for his freedom, but Fiesco refuses to be a part of such a despicable intrigue. Paolo then tries his luck with Adorno, convincing him that Amelia is the Doge's mistress, hoping Adorno will murder Boccanegra out of passion. Adorno is now set free and is watching closely the Doge's palace. When he sees Amelia leaving the Doge's private room, he finds the truth in Paolo's allegations, accusing her of infidelity. Amelia tries to persuade Gabriele that she loves him only, yet she is unable to reveal the secret of Boccanegra being her father, as the Doge alone is responsible for the killing of Adorno's family. As Boccanegra is heard approaching, Adorno finds himself a hiding spot. Amelia then confesses

to Boccanegra that she is love with his enemy, Adorno. Boccanegra is angry at first, but then admits he would be willing to pardon Adorno, should he ask him for forgiveness and change his ways. The Doge, tired of politics and intrigue, then asks Amelia to leave, and then hastily drinks up the glass with the poisoned water. When Boccanegra falls asleep, Adorno emerges and is about to kill him, but Amelia returns just in time to prevent the crime. The tumult wakes up Boccanegra, who then reveals to Adorno that Amelia is his daughter. Adorno is astonished by the fact, but then soon realizes his wrong, begging both Amelia and the Doge for their forgiveness. Suddenly, noises of the fighting are heard from outside. which are the sounds of a revolution against the Doge, stirred by Paolo. Adorno is now willing to fight for Boccanegra, provided he will be allowed to marry Amelia should he crush the usurpers.

ACT III

The uprising against the Doge has been suppressed due to a successful mediation by Adorno. Paolo is now facing a death penalty for high treason, while Fiesco is released from prison by the Doge's guards. On his way to the scaffold, Paolo boasts to Fiesco that he has poisoned the Doge. Fiesco is shocked and rushes off to Boccanegra, who is now showing evident symptoms of poisoning by the minute. The dying Doge recognizes his old enemy, telling him that Amelia is his granddaughter. Fiesco is overwhelmed by great remorse about the sullen past and events that could have brought happiness and peace into both of their lives, and eventually tells Boccanegra about the poison. The newlyweds Adorno and Amelia are surprised to find the two men reconciled. Boccanegra then tells Amelia that Fiesco is her grandfather and with his last breath names Adorno his successor in the presence of the mourning crowd.

Genadij Vaščenko, operni zbor

SIMON BOCCANEGRA INHALTSANGABE

Martin Sušnik

PROLOG

In der Stadt Genua, die schon längere Zeit vom Hass zwischen Patriziern und Plebejern geprägt wird, steht die Wahl des neuen Dogen in Aussicht, welcher die politischen Gemüter besänftigen sollte. Der Plebejer Paolo Albiani vertraut seinem Verbündeten Pietro an, seine Stimme dem Plebejer-Kandidaten Korsaren Simon Boccanegra zu geben. Als auf dem Platz vor dem Palast der Fieschi Boccanegra erscheint, lehnt er zunächst Paolos Vorschlag, der neue Doge zu werden, ab. Doch Paolo überzeugt ihn mit dem Hinweis, dass ihm als dem Stadtoberhaupt der Patrizier Jacopo Fiesco sicherlich nicht die Hand dessen Tochter Marie verweigern würde. Nachdem Boccanegra ging, enthüllt Paolo, dass Boccanegra mit Marie schon längere Zeit eine Liebesbeziehung führe und dass sie eine uneheliche Tochter geboren hätte. Um diese Familienschande zu verbergen, schloss Fiesco seine Tochter in den bewachten Teil des Familienpalastes ein. Der Höfling Pietro versammelt auf dem Hauptplatz das Volk, um damit

Boccanegras Wahl zu unterstützen. Nachdem sich die Menge auflöste, erscheint vor dem Palast der sichtlich erschütterte Fiesco und trauert um den Tod seiner Tochter Marie, deshalb schwört er Boccanegra Rache. Kurz darauf begegnen sich die Beiden und Boccanegra reicht Fiesco zur Versöhnung die Hand. Fiesco verschweigt Boccanegra den Tod seiner Tochter und verlangt im Tausch für die Versöhnung, dass Boccanegra seine Tochter, die auch den Namen Maria trägt, in Fiescos Obhut gibt. Boccanegra erwidert ihm, dieses nicht tun zu können, da das Kind, während es der Amme anvertraut wurde, verschwunden sei. Nachdem sich Fiesco in den Palast zurückzog, wird Boccanegra von Zweifeln und Wünschen erfüllt, seine auserwählte Marie wieder zu sehen. Er entscheidet sich, sie aus dem Hausarrest zu befreien. Doch anstatt Marie lebend zu finden, findet er bestürzt nur ihren Leichnam. Noch bevor sich Boccanegra im Ganzen bewusst wird, was geschah, überströmt das Volk den Palast und bejubelt zum Zeichen der Bekundung hoch erfreut den Namen des neuerwählten Dogen.

ERSTER AUFZUG

Seit der Wahl Boccanegras zum Dogen von Genua sind fünfundzwanzig Jahre vergangen. Er verfestigte währenddessen seine politische Macht, verbannte mehrere seiner Widersacher aus der Stadt und stellte ihre Güter sicher. Darunter war auch Jacopo Fiesco. Er wird für tot gehalten, jedoch lebt er noch

immer unter den Namen Andrea Grimaldi in Genua. Als Boccanegras verschworener Gegner erstrebt Grimaldi (Fiesco) zusammen mit anderen geschlagenen Patriziern dessen Niederlage. Die Familie Grimaldi adoptierte indessen ein Mädchen und nahm es als Weise aus dem Kloster. Die Eheleute Grimaldi gaben ihrer Adoptivtochter den Namen Amelia, obwohl es in Wahrheit Maria war, die Tochter von Boccanegra bzw. Fiescos Enkelin.

Kurz vor dem Morgengrauen erwartet Amelia ihren Liebhaber Gabriele Adorno. Sie verdächtigt ihn, einen Widerstand gegen den Dogen zu planen und warnt ihn vor der Gefahr einer politischen Verschwörung. Man erhält die Nachricht, dass der Doge in den Palast zurückkehren wird. Amelia befürchtet, dass der Doge sie zur Heirat mit Paolo zwingen wird, der zu seinem Berater ernannt wurde. Sie beschwört Adorno, ihren Vormund Andrea Grimaldi (Fiesco) um ihre Hand zu bitten. Adorno tut dies und Grimaldi erläutert ihm, dass Amelia in Wahrheit nicht aus der Familie Grimaldi stamme, sondern adoptiert worden sei. Als Adorno erklärt, es ginge ihm nicht um Amelias Herkunft, gibt Grimaldi (Fiesco) seinen Segen. Boccanegra vertraut Amelia an, dass er alle ihre Brüder in Verbannung begnadigt habe und sie wiederum vertraut ihm an, dass sie einen anderen anstatt Paolo liebe, den sie nicht heiraten möchte. Boccanegra beschließt, Amelia nicht zur Hochzeit gegen ihren Willen zu zwingen. Im Augenblick der beiderseitigen

Zuneigung und des Vertrauens erzählt Amelia ihre Lebensgeschichte und zeigt Boccanegra das einzige Andenken an ihre Mutter – ein Porträt im Medaillon. Boccanegra erkennt ihm Bild die Liebe aus seiner Jugend und in Amelia seine verlorene Tochter, für die er dachte, sie wäre für immer verschollen. Amelia zieht sich nach der rührenden Zusammenführung mit ihrem Vater in den Palast zurück. Boccanegra wird von seinem Berater Paolo aufgesucht, der wissen möchte, ob Amelia in die Heirat eingewilligt habe. Als ihm der Doge klar macht, dass es keine Hochzeit geben wird, wird Paolo zornig und beschließt, sich zu rächen, und plant Amelias Entführung.

Während der Stadtratssitzung, die von Simon Boccanegra einberufen wurde, um den Frieden mit dem Königreich Tatarei zu beschließen, hört man plötzlich von außen immer stärkere Rufe der aufgebracht und des Blutes gierigen Menge. Man verfolgt Adorno und Grimaldi (Fiesco), weil Adorno angeblich den Plebejer Lorenzino ermordet haben soll. Paolo schöpft Verdacht, dass sein Plan, Amelia zu entführen, scheiterte. Der Doge befiehlt, die Tür des Saales zu öffnen, um alle Beteiligten anzuhören. Adorno gesteht ein, Lorenzino getötet zu haben, weil der in die Entführung von Amelia Grimaldi verwickelt gewesen sei. In seinen letzten Worten gestand Lorenzino,

von einem einflussreichen Mann zu dieser unehrenhaften Tat angestiftet worden zu sein. Adorno vermutet daraufhin, hinter Amelias Entführung stecke Boccanegra. Im Eifer der Leidenschaft hebt er entschieden die Hand gegen den Dogen, doch Amelia setzt sich zur Wehr und beschützt ihn. Sie bezeugt Adornos Behauptungen über ihre Entführung. Als die Frage nach dem tatsächlichen Täter wieder aufgeworfen wird, wird es im Saal erneut unruhig. Der Doge beruhigt mit seiner staatsmännischen Autorität alle zerstrittenen Seiten und befiehlt den vorübergehenden Arrest für Adorno und Grimaldi, bis man die Identität des Entführers nicht ermittelt. Boccanegra verlangt danach von der versammelten Menge – auch von Paolo – den Entführer zu verfluchen.

ZWEITER AUFZUG

Paolo befolgte den Befehl des Dogen und ließ Fiesco einsperren. Fest entschlossen, Boccanegra zu töten, den er selbst an die Macht brachte, schüttet er langsam Gift in den Wasserkrug des Dogen. Um seine Spuren zu verwischen, versucht er Fiesco anzustiften, im Tausch für die Freiheit, Boccanegra zu töten. Fiesco lehnt dies entschieden ab. Paolo versucht es auch bei Adorno und behauptet, dass Amelia und der Doge eine Affäre hätten. Er hofft, Adorno würde Boccanegra aus Eifersucht töten wollen. Während Adorno Amelia dabei beobachtet,

wie sie die Privatgemächer des Dogen verlässt, sieht er darin eine Bestätigung in Paolos Vermutungen und bezichtigt Amelia der Untreue. Amelia versucht, Adorno zu überzeugen, dass sie nur ihn liebe, zugleich kann sie jedoch nicht verraten, dass Boccanegra ihr Vater ist, da gerade er die Tötung Adornos Familie befahl. Als plötzlich die Schritte des Dogen zu hören sind, sucht sich Adorno ein Versteck. Amelia gesteht dem Dogen, seinen politischen Gegner Adorno zu lieben. Boccanegra ist über die Nachricht nicht erfreut, trotzdem wird er weich und versichert seiner Tochter, sich mit Adorno zu versöhnen, unter der Bedingung, er selbst werde ihn um Gnade bitten. Sichtlich müde wegen der politischen Intrigen bittet Boccanegra Amelia, ihn allein zu lassen und trinkt ein Glas des vergifteten Wassers. Nachdem er eingeschlafen ist, kommt Adorno aus seinem Versteck hervor, fest entschlossen, Boccanegra zu töten, doch Amelia kommt ihm in die Quere. Wegen des Lärms wacht Boccanegra auf und eröffnet Adorno, dass Amelia seine Tochter sei. Der erstaunte Adorno bittet zuerst Amelia und danach den Dogen reumütig um Vergebung. Von außen hört man plötzlich das Klirren von Schwertern, da Paolo währenddessen gelungen ist einen Aufstand gegen den Dogen anzufachen. Adorno, nun ein Getreuer von Boccanegra, schwört dem Dogen, für ihn zu kämpfen,

Slavko Sekulić, Alfonz Kodrić

falls er danach Amelia heiraten darf. Boccanegra willigt vorbehaltlos ein.

DRITTER AUFZUG

Der Aufstand gegen den Dogen wurde nach Adornos Durchgreifen erfolgreich niedergeschlagen. Paolo erwartet der sichere Tod wegen Hochverrats, Fiesco wird begnadigt. Auf dem Weg zum Richtplatz brüstet sich Paolo vor Fiesco, Boccanegra vergiftet zu haben. Der tief erschütterte Fiesco läuft aus dem Gefängnis direkt zum Dogen, der von Minute zu Minute stärkere Zeichen einer Vergiftung zeigt. Der sterbende Boccanegra erkennt den alten Feind und enthüllt Fiesco, dass Amelia seine Enkelin sei. Fiesco wird überwältigt vom tiefen Bedauern über die Geschehnisse, die anders enden könnten, und offenbart Boccanegra Paolos gemeine Tat, in der er Gift in den Krug schüttete. Nachdem die Verheirateten Amelia und Adorno zurück im Palast eingetroffen sind, erblicken sie überraschenderweise zwei langjährige Todesfeinde, die im Geiste der Freundschaft endlich Versöhnung erreicht haben. Boccanegra klärt Amelia auf, dass Fiesco in Wahrheit ihr Großvater sei. In seinen letzten Atemzügen ernennet der Doge Adorno vor der versammelten trauernden Menge zu seinem Nachfolger.

Genadij Vaščenko, operni zbor

GIUSEPPE VERDI: SIMON BOCCANEGRA MELODRAMA S PROLOGOM V TREH DEJANJIH

PIŠE:
dr. Manica Špendal

Leta 1856, še ne štiri leta po dokončanju opere *Trubadur* (*Il trovatore*, 1853), je Verdi ponovno posegel po delu španskega dramatika Antonia Garcíe Gutiérreza, tokrat po nekakšni politični paraboli z naslovom *Simón Bocanegra*, ki jo je Gutiérrez ustvaril leta 1843. V njej je Verdi videl podobno politično situacijo kot v takratni svoji domovini Italiji, tj. v boju (risorgimentu) za neodvisno italijansko republiko izpod habsburške hegemonije. Za komponiranje te opere pa je poleg politične simbolike Verdija navdihnila – kot že prej pri operah *Luisa Miller* in *Rigoletto* – predvsem tragičnost v odnosu med hčerko in očetom, medtem ko sam dož spominja na patriotske like, kot denimo na beneškega doža Francesca Foscarija v operi *Dva Foscarija* (*I due Foscari*, 1844) ali na Giovannija da Procido iz

opere *Sicilijanske večernice* (*I vespri siciliani*, 1861).

Operno dogajanje je predstavljeno v renesančno Genovo, tj. v leto 1339, ko so v majhni italijanski obmorski provinci na željo ljudstva (in predvsem z namenom pomiritve politične napetosti) za doža prvič izvolili nekoga iz vrst plebejcev, v tem primeru korzarja Simona Boccanegro.¹ Poleg osrednje ljubezenske zgodbe med Simonovo hčerko Amelio in njenim ljubimcem, plemičem Gabrielom Adornom, je v operi poudarek tudi na končni spravi med Simonom in njegovim sovražnikom, plemičem (patricijem) Jacopom Fiescom, ki po Boccanegrovi izvolitvi spremeni svoje ime v Andreo Grimaldija.

V operi *Simon Boccanegra* je Gabriele Adorno edini moški lik,

¹ Dož Genove, ki je resnična zgodovinska osebnost, se je imenoval Simone. Verdi ga je v avtografu partiture imenoval Simon Boccanegra.

ki je obenem predstavnik mlajše generacije in s tem na nek način tudi politične prihodnosti Genove. Ljubezen vodi Adornove politične poteze tudi v boju med različnimi in medsebojno sprtimi stranmi. Da je stari plebejski dož Simon Boccanegra sprt s patricijem Jacopom Fiescom, Adorno sprva ne sluti. V sporu za oblast v Genovi med patriciji in plebejci je Adorno najprej na strani patricijev, iz katerih izhaja. Ko izve, da njegova izvoljenka Amelia Grimaldi ni dedinja pregnane patricijske družine, po kateri se imenuje, ampak je nezakonska hčerka Fiescove hčerke, zaradi ljubezni do nje preide iz tabora patricijev na nasprotno stran ter tako doža Boccanegro zaščiti pred zaroto patricijev. Preden Paolo Albiani iz maščevanja zastrupi doža, ker ta ni privolil v njegovo poroko z Amelio, Boccanegra po zmagi plebejcev nad patriciji določi Gabrieleja Adorna za svojega naslednika.

Verdi je 15. maja 1856 z beneško operno hišo La Fenice sklenil pogodbo za uprizoritev opere, ki naj bi jo izvedli v času karnevala v sezoni 1856/1857. Med ključnimi figurami, ki so vplivali na Verdijevo odločitev za Gutiérrezovo dramo, je bila tudi skladateljeva partnerka in operna sopranistka Giuseppina Strepponi, ki naj bi za Verdija prevedla nekatere odlomke besedila, četudi je izdelavo libreta še pred odhodom v Pariz

z Giuseppino angažiral Francesca Mario Piaveja. Kljub več skupnim projektom, ki jih je Verdi realiziral s Piavejem, pa je Verdi med poletnim bivanjem v Parizu za korekture libreta poprosil svojega rojaka v izgnanstvu, nekdanjega politika in pravnika Giuseppeja Montanellija. O posegu v Piavejev libreto je Verdi molčal tudi v pismu s pošiljko, v kateri je Piaveju poslal revidirano in nekoliko skrajšano besedilno predlogo.

Februarja 1857 je Verdi odpotoval v Benetke, da bi sodeloval pri pripravi krstne izvedbe svoje nove opere, ki je doživela praižvedbo 12. marca 1857. Do takrat je dokončal še eno dejanje in dokončal orkestracijo celotne opere. Vendar pa praižvedba opere, predvsem zaradi mračnega vzdušja, ki jo preveva, in pesimističnega zaključka ni doživela pričakovanega uspeha. Tudi naslednje uprizoritve v različnih italijanskih gledališčih niso bile uspešne. Verdi je glede neuspeha zapisal, da je *Simon Boccanegra* v Benetkah doživel tolikšen neuspeh kot *La traviata*: »Menil sem, da sem ustvaril še kar dobro delo, vendar kaže, da sem se zmotil.«

Simon Boccanegra je zadnja od petih oper, ki jih je Verdi komponiral za beneško operno hišo La Fenice (poleg *Attila*, *Ernanija*,

Sabina Cvilak, Martin Sušnik

Rigoletta in *Traviate*). Ko je že kazalo, da bo tudi po neuspešni milanski izvedbi leta 1859 opera izginila z opernih repertoarjev, pa je dobri dve desetletji pozneje, natančneje jeseni leta 1880, založnik Giulio Ricordi uspel Verdija pregovoriti, da je prekinil komponiranje *Otella* in s pomočjo libretista Arriga Boita temeljito predelal opero *Simon Boccanegra*, ki je bila v novi različici prvič izvedena 24. marca 1881 v milanski Scali.

Verdi in Boito sta med drugim v prvem dejanju dodala finale v doževi palači, ki je po mnenju poznavalcev eden največjastnejših opernih finalov nasploh. Pri tem sta se naslonila na dve pismi pesnika Francesca Petrarke (iz let 1352 in 1353) iz zbirke pisem *Rerum familiarum libri*, v katerih ta poziva Benetke in Genovo k pomiritvi, kar se v operi manifestira v Boccanegrovem apelu meščanom: »Fratricidi! Plebe! Patrizi! Popolo dalla feroce storia!« Avtorja sta dodala tudi Paolov monolog iz drugega dejanja, črtala pa sta balet afriških korzarjev ter sekstet. Večje spremembe je Verdi udeležil v instrumentaciji in harmonskem stavku, vnesel pa je tudi nekaj novih glasbenih misli. Tretje dejanje se tako začne s predigro, ki je zasnovana na temi revolucionarnega zbora, poročni zbor pa namesto začetka tretjega dejanja nastopi šele po prizoru Fiesca in Paola. V tej prenovljeni obliki je opera *Simon Boccanegra* doživela v milanski Scali triumfalen uspeh. Dve glavni vlogi sta poustvarila Victor Maurel (*Simon Boccanegra*) in Francesco

Tamagno (Gabriele Adorno). V tujini si je *Simon Boccanegra* dokaj pozno utrl pot na operne odre. V Nemčiji so jo uprizorili šele leta 1930 v tekstovni predelavi Franza Werfla, v newyorški »Metropolitanki« pa dve leti zatem, tj. leta 1932. Z velikim uspehom so opero uprizoril tudi v Salzburgu leta 1916 s tedaj najvidnejšimi pevskimi solisti. Med najboljše interprete vlog iz opere sodijo (zlasti v drugi polovici 20. stoletja) Mirella Freni, Katia Ricciarelli in Kiri Te Kanawa (Amelia Grimaldi/Maria Boccanegra), Piero Cappuccilli, Renato Bruson, Leo Nucci in Plácido Domingo, ki je sprva nastopal v tenorski vlogi Gabrieleja Adorna, v zadnjih letih pa v baritonski naslovni vlogi Simona Boccanegre. Med tenoristi sta v vlogi Gabrieleja Adorna blestela še José Carreras in Giacomo Aragall, v basovski vlogi Fiesca pa so nastopili še Boris Hristov (Christoff), Nikolaj Gjaurov, Ruggero Raimondi in Ferruccio Furlanetto (Jacopo Fiesco).

V slogovnem smislu je *Simon Boccanegra* ena najzanimivejših Verdijevih opernih stvaritev, v kateri se skladatelj radikalno odmika od dotedanjih oblikovnih shem. V njej se Verdi glasbeno tesno navezuje na pesniško predlogo in že napoveduje značilnosti glasbene ekspresivnosti, ki jo je dramatično nadgradil v poznejših operah *Aida* in *Otello*, pri tem opušča numerično obliko in se približuje prekomponirani. Pomembna je uporaba recitativa, ki nastopa največkrat v zaključnih scenah. Večkrat uporablja tudi parlando s spremljavo orkestra, ki

dobiva pomembnejšo vlogo v smislu dramskega upovedovanja. Recitativi so dramsko oblikovani in prispevajo k večji enovitosti opere. Značilno je tudi ponavljanje motivov (morja, prekletstva), vendar ne v smislu Wagnerjeve tehnike vodilnega motiva (lajtmotiva). Opera se nenazadnje odlikuje tudi po lepih melodijah v arijah in duetih. Po mnenju nekaterih poznavalcev opere je Verdi s *Simonom Boccanegro* ustvaril eno najboljših opernih stvaritev.

V revidirani partituri iz leta 1881 nastopi motiv morja kot glavni motiv opere že v uvodu predigre, pri čemer ustvarja nekakšen občutek valovanja, ki ne zaznamuje le začetnega prizora, ampak celotno opero. Po že omenjeni krajši predigri (*Preludio e introduzione*) se začenja prvi prizor prologa z dialogom med dvorjanoma Pietrom in Paolom Albanijem, pri čemer slednji povpraša prvega glede častnega mesta opata Lorenzinja: »Che dicesti? ... all'onor di primo abate Lorenzin, l'usuriere?«² V petem prizoru prologa Fiesco zapuša palačo, potem ko spozna, da aristokracija, ki ji pripada, ne bo več ostala na oblasti, pri tem pa se poslovil z naslednjo arijo: »A te l'estremo addio, palagio altero, freddo sepolcro dell'angiolo mio!«³

Na začetku prvega dejanja Amelia v svoji kavatini občuduje nebo in opeva pogled na zvezde in morje tik pred zoro: »Come in quest'ora bruna sorridon gli astri e il mare!«⁴ Duet Adorna in Amelie, ki sledi, se začenja z Adornovim glasom iz daljave in z njegovo izpovedjo, da je »nebo brez zvezd kot travnik brez rož ali duša brez ljubezni«. (Cielo di stelle orbato, di fior vedovo prato, è l'alma senza amor.) Amelia se razveseli njegovega prihoda: »Ciel! ... la sua voce! ... È desso! ... Ei s'avvicina! ... Oh gioia!«⁵ V duetu iz drugega prizora prvega dejanja Adorno pozdravi svojo izvoljenko: »Anima mia!« V sedmem prizoru nastopi spoznavni duet doža in Amelie z doževim vprašanjem: »Favella il Doge ad Amelia Grimaldi?«⁶ Slednja mu odgovori: »Così nomata sono.«⁷

Sredi dvorane v Palači opatov (Palazzo degli Abati) dož nagovori svètnike, s čimer se začne finale prvega dejanja: »Messeri, il re di Tartaria vi porge pegni di pace e ricchi doni e annunzia schiuso l'Eusin alle liguri prore. Acconsentite?«⁸ V svojem nagovoru Boccanegra naznanja, da jim kralj Tartarije ponuja mir in bogate darove in sporoča, da je Črno morje odprto za ligurske ladje. Prvo dejanje se zaključi z

2 »Kaj ste rekli? ... V čast prvega opata Lorenzina, oderuha?«
3 »Zbogom, ohola palača, hladna grobnica mojega angela!«
4 »Kako se nasmihaajo zvezde in morje v tej temačni uri!«
5 »Nebesa! Njegov glas je bil! Približuje se! O veselje!«
6 »Govori dož z Amelio Grimaldi?«
7 »Tako mi je ime.«
8 »Gospodje, kralj Tartarije vam ponuja bogastvo v zameno za premirje. Evzin je odprt za ligurijske ladje. Se strinjate?«

Jaki Jurgec, Alfonz Kodrič, operni zbor

Boccanegrovo zahtevo zbranega ljudstva, naj izrečejo prekletstvo nad zločincem, ki je ugrabil Amelio (kriv je seveda Paolo, ki se je z ugrabitvijo Amelie želel maščevati dožu).

Drugo dejanje se začenja z duetom dvorjanov Pietra in Paola Albanija, ki načrtujeta dožev umor: »Quei due vedesti?«⁹ V petem prizoru sledi samostojni nastop Adorna, ki v svoji ariji izraža ljubosumje in razočaranje nad Amelio, saj je prepričan, da ga je prevarala z dožem: »Sento avvampar nell'anima furente gelosia ...«¹⁰ V naslednjem prizoru se zaljubljenca

9 »Si ju videl?«
10 »Čutim, kako ljubosumje gori v mojih prsih.«

srečata. Njun duet začenja Amelia z vprašanjem: »Tu qui?«¹¹ Dejanje se zaključuje z znamenitim tercetom doža, Amelie in Adorna, v katerem dož Adornu razkrije, da je Amelia v resnici njegova hči, Adorno, ki je nameraval umoriti doža med njegovim spancem, pa skesan prosi Amelio in doža, naj mu odpustita njegovo zmoto: »Figlia! – Sì afflitto, o padre mio? – T'inganni ... Ma tu piangevi.«¹²

V tretjem dejanju je osrednji prizor doža, ki umira zaradi strupa, ki mu

ga je podtaknil Paolo v vrč z vodo. Fiesco, ki je bil medtem pomiloščen in je od Paola v njegovih poslednjih trenutkih na poti do morišča izvedel za njegov podli načrt, nato pohiti k dožu in mu v ariji razkrije, da »bo ob šibki svetlobi bakel videl znake smrti«,¹³ ki so simptomi počasi delujočega strupa. Ob sklepu opere Fiesco oznani senatorjem, da je novi dož Gabriele Adorno in naj molijo za pokojnega doža Boccanegro: »Genovesi! In Gabriele Adorno il vostro Doge or acclamate. – No, Boccanegra! – È morto. Pace per lui

11 »Ti (si) tukaj?«
12 »Hči! – Si žalosten, moj oče? – Motiš se. Si mar jokala?«
13 Delle faci festanti al barlume cifre arcane, funebri vedrai.
14 »Genovčani! Pozdravite vašega novega doža, Gabrieleja Adorna. – Ne, Boccanegra! – Je mrtev! – Prosite miru zanj.«
15 »Naj počiva v miru! Naj počiva v miru!«

pregate!«¹⁴ Zbrana množica se nato še poslednjič pokloni Boccanegri: »Pace per lui! Pace per lui!«¹⁵ V Ljubljani so opero *Simon Boccanegra* pod glasbenim vodstvom Cirila Cvetka in v režiji Hinka Leskovška izvedli v sezoni 1974/1975 (s premiero 16. januarja 1975), v Mariboru pa bo ta Verdijeva opera v stoletni zgodovini gledališča prvič uprizorjena šele v aktualni sezoni 2019/2020 (s premiero 7. februarja 2020), in sicer pod glasbenim vodstvom Francesca Rose ter v režiji Arnauda Bernarda.

Genadij Vaščenko, Jaki Jurgec, Martin Sušnik, operni zbor

Jaki Jurgec

Genadij Vaščenko

Martin Sušnik

IZBRANI NOTNI PRIMERI IZ OPERE SIMON BOCCANEGRA

Notni primer 1:

Začetek preludija opere, v katerem Verdi z motivom tekočega valovanja morja naslika pejsažni prizor obmorskega mesta Genove.

Allegro moderato

Notni primer 2:

Fiescovo slovo od družinske palače, kjer je umrla njegova hči Maria, prolog.

FIESCO (Andante sostenuto)

A te l'es-tre-mo ad - di-o, pa-la-gio al - te-ro, fred-do se - pol-cro del-l'an-gio-lo mi - o!

Notni primer 3:

Amelijina kavatina, v kateri občuduje razgled na morje in zvezdnato nebo, začetek prvega dejanja.

AMELIA Cantabile (Lento assai)

Co - me inque-st'o - ra bru - na sor - ri - don gli a-stri e il ma - re!

Notni primer 4:

Gabrielejev prihod v vrt doževe palače in začetek dueta z Amelio, prvo dejanje.

GABRIELE Più mosso

Cie - lo distel-le or - ba-to, di fior_ve-do-vo pra-to, è l'al - masen-za a - mor,

Notni primer 5:

Odlomek iz dueta Amelie in Boccanegre, v katerem odkrijeta, da sta oče in hči, prvo dejanje.

AMELIA (Allegro moderato)

Pa-dre! Ah!_____ string-i al sen_Ma-riache t'a - ma.

DOGE

M'ab - brac-cia, ofi - glia mi - a. Ah!_____ fi-glia, il cor, il cor ti chia - ma.

Notni primer 6:

Boccanegrov nagovor mestnih svètnikov v obliki recitativa, v katerem predstavi ponudbo premirja kralja Tartarije, začetek finala prvega dejanja.

DOGE (Allegro moderato)

Mes-se - ri, il re di Tar-ta - ria vi por - ge peg-ni di pa - ce eric - chi

do - ni e an-nun-cia schiu-so l'Eu - sin al - le li - gu - ri pro-re. Ac-con-sen - ti-te?

Notni primer 7:

Boccanegra od ljudstva zahteva, naj izreče prekletstvo nad Amelijinim ugrabiteljem, finale prvega dejanja.

DOGE (terribile) *f*

Sul ma - ni-gol - do im - pu-ro piom-bi il tuon del mio det-to: Siama - le - det -

a poco a poco string.

to! e tu_____ ri - pe - ti il giu - ro.

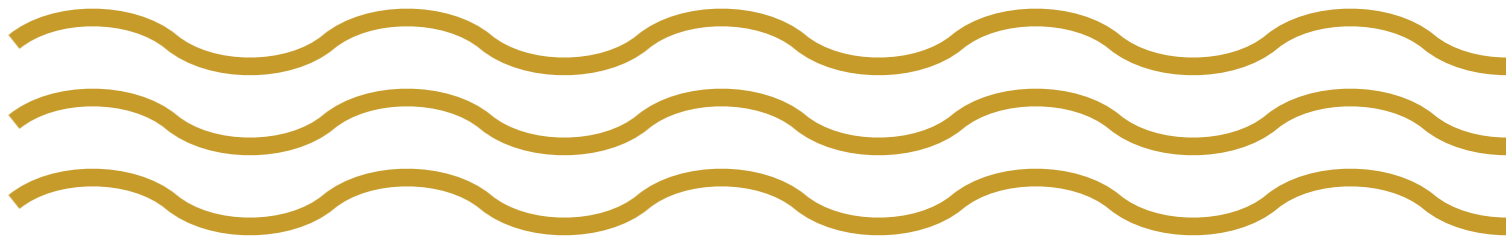
Notni primer 8:

Adornova arija, v kateri izpove svoje goreče ljubosumje, drugo dejanje.

(Allegro sostenuto)

GABRIELE *con forza*

Sen - to av-vam-par nel - l'a - ni-ma fu - ren - te ge - lo - si - a,

Notni primer 9:

Odlomek iz terceta Amelie, Gabrieleja in Boccanegre, finale drugega dejanja.

AMELIA (Andante sostenuto)

GABRIELE *accentate*

DOGE

ei si ren-de-a col - pe - vo-le so-lo per trop-po a -
dam-mi la mor - te, dam-mi la mor - te, il ci - glio a te non
si pla - chi l'o - dio an - ti - co, si
mor! so - lo, so - lo per trop - po a - mor!
o - so, il cig - lio a te non o - so al - zar, non o - so al - zar,
pla - chi, l'o - dio an - ti - co si pla - chi;

Notni primer 10:

Fiescov ariozo, v katerem razkrije dožu resnico o njegovi zastrupitvi, tretje dejanje.

FIESCO *Largo*

Del - le fa - ci fe - stan - ti al bar - lu - me ci - fre ar - ca - ne, fu - ne - bri ve - dra - i...

Notni primer 11:

Fiescova razglasitev novega doža – Gabrieleja Adorna, konec tretjega dejanja.

FIESCO (Andante sostenuto assai)

Ge - no - ve - si! In Ga - bri - e - le A - dor - no il vos - tro do - ge orac - cla - ma - te.

Genadij Vaščenko, Julija Jurgec

Genadjj Vaščenko, operni zbor

V okviru projekta **Podpora novim kariernim perspektivam 2018–2021** smo v Slovenskem narodnem gledališču Maribor v gledališki sezoni 2019/2020 zaposlili naslednje udeležence:

Petra Crnjac, pevka v opernem zboru
Nina Gracej, pevka v opernem zboru
Matej Haas, orkestrski glasbenik tutist – violinist
Jana Hrovat, orkestrska glasbenica tutistka – violinistka
Tomaž Golub, plesalec v baletnem zboru
Jan Trninič, plesalec v baletnem zboru
Anja Jurše, strokovna sodelavka v marketingu

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Več informacij o projektu **Podpora novim kariernim perspektivam 2018–2021** je dostopnih na spletni strani SNG Maribor, www.sng-mb.si, več o Evropskem socialnem skladu ter Evropskih strukturnih in investicijskih skladih pa si lahko preberete na spletni strani www.eu-skladi.si.

PROGRAM FINANCIRA

ZLATA POKROVITELJICA

POKROVITELJICA SEZONE

POKROVITELJICA BALETA

POKROVITELJICA STOLETNICE

Terme Maribor

ZAV-SAVA.SI

VSE JE LAŽJE,
KO TI NEKDO PRISKOČI NA POMOČ.

NIKOLI SAMI

PREMIUM

PRAVI TRENUTEK ZA UIGRANO BANČNIŠTVO

Uživajte v **Paketu Premium Nove KBM**, ki vam ponuja:

- ✓ **Strokovne storitve** osebnega bančnika s **360-stopinjskim finančnim svetovanjem**.
- ✓ **Številne ugodnosti** Premium debetne kartice Visa, kot so **vstop v ekskluzivne letališke salone**, bonitete v **luksuznih hotelih** in **posebne ponudbe** priznanih blagovnih znamk.
- ✓ **Ugodnejše ponudbe** kreditov, depozitov in vzajemnih skladov.

Preverite vse prednosti vrhunskega paketa in še mnogo več.

nkbm.si/premium

PAKET PREMIUM NOVE KBM
6
MESECEV
BREZPLAČNO
ZA NOVE IMETNIKE
PAKETA

Nova KBM

DELITE SI VSE

Z AKCIJSKO PONUDBO

MOBILNI PAKET
NAJ C ZA DVA

140 GB

ŽE OD

1599 €*
/ mesec na osebo

DO 2 LETI

4G+

www.telekom.si

ZA
OBSTOJEČE
IN NOVE
NAROČNIKE

Z akcijsko ponudbo paketa **Naj C za dva** si lahko delita mesečne stroške in kar **140 GB**. Ob obisku Telekomovega centra vaju čaka še ugoden nakup **MOBI kartice za 1,99 € s prednaloženimi 5 €** za tretjo številko, s katero lahko s pomočjo storitve **DELIM GB** delita svoje gigabajte tudi z vajinim malčkom.

TelekomSlovenije

*Paket Naj C vključuje neomejene pogovore in neomejene SMS-/MMS-e v vsa slovenska omrežja in v državah območja EU-tarife ter 140 GB prenosa podatkov v Sloveniji (od tega brezplačno do 13903 MB v državah območja EU-tarife). Sklenejo ga lahko novi ali obstoječi naročniki mobilnih storitev, ki so zasebni ali poslovni uporabniki. Akcijska cena 15,99 EUR na mesec je izračunana za eno osebo in velja v primeru, ko dve osebi v akcijskem obdobju do 31. 3. 2020 izbereta mobilni paket Naj C (mesečna naročnina 23,99 EUR namesto 28,99 EUR) in dodatno naročniško razmerje Druga številka (akcijska mesečna naročnina 7,99 EUR namesto 15,99 EUR), pri čemer skupni znesek za dve osebi znaša 31,98 EUR. Akcijska ugodnost 50% popusta pri mesečni naročnini paketa Druga številka velja za nove naročnike 24 mesecev, za obstoječe naročnike, ki podaljšajo naročniško razmerje za 24 mesecev v skladu s Pogoji akcijskega nakupa naprav, pa za 12 mesecev. S sklenitvijo novega naročniškega razmerja ali spremembo obstoječega naročniškega razmerja se naročniku zaračuna znesek v višini 10,95 EUR. Naročniki paketa Naj C lahko v Telekomovih centrih do 31. 3. 2020 dobijo kartico MultiSIM že za 1,99 €. Kartica ima že 5 € dobroimetja. Cene so v EUR z DDV. Za več informacij o akcijski ugodnosti obiščite www.telekom.si, Telekomov center, pooblaščen prodajno mesto ali pokličite 080 8000. Telekom Slovenije, d.d., Ljubljana

www.posta.si

Za udobne
spletne nakupe.
Samo en naslov
je pravi!

DOSTAVA PO VAŠI MERI

Smo izbrani dostavljavec slovenskih spletnih trgovin. Kupljene izdelke dostavimo, kamor želite. Izberite samo uro in mesto dostave. Ali pa paket prevzemite na kateremkoli od paketomatov Pošte Slovenije po vsej Sloveniji.

www.posta.si/paketomat

 Pošta Slovenije
Zanesljivo z vami!

LE POPOLNO
JE DOVOLJ DOBRO.

Luka Šulić, glasbenik

www.lumar.si

 Lumar
Živi najbolje!

RADIO CITY

SOLIVER.COM

s.Oliver
BLACK LABEL

RADGONSKE GORICE
since 1852

Ustvarjamo
najlepše
trenutke.

www.radgonske-gorice.si

Zlata lisica.
Doma v Mariboru.

NLB

Za vse, kar sledi.

Generalni pokrovitelj 56. Zlate lisice

Minister za zdravje opozarja: Prekomerno pitje alkohola škoduje zdravju!

OPERA IN BALET SNG MARIBOR

Slovensko narodno gledališče Maribor

Slovenska ulica 27, 2000 Maribor

Operna hiša

Telefonska centrala +386 2 250 61 00
Tajništvo Opere in Baleta +386 2 250 61 27
Telefaks +386 2 250 62 94
Elektronska pošta opera@sng-mb.si
Spletna stran www.sng-mb.si

Direktor SNG Maribor Danilo Rošker
Umetniški direktor Opere Simon Krečič
Umetniški direktor Baleta Edward Clug

Upravitelj Miroslav Šušteršič
Glavni dirigent Miroslav Šušteršič

Pomočnica direktorja za finančne zadeve Aleksandra Hojnik
Vodja tehnike Jože Šnuderl
Poslovni vodja programa Opere in Baleta Benjamin Virc
Producentka Opere in Baleta Mateja Kožuh
Tajništvo SNG Maribor Andreja Hictaler
Tajništvo Opere in Baleta Aglaja Dvanajščak
Tajništvo tehnike Petra Radaj, Sabina Skledar
Računovodstvo Adrijana Ahman, Tanja Nemeč, Jasna Rupar, Milanka Vodušek, Ana Vogrin
Kadrovska služba Alenka Smole, Nina Novkovič

Zborovodkinja Zsuzsa Budavari Novak
Korepetitorja Olga Pečeny, Robert Mraček
Šepetalki Sabina Alatič, Nada Strnad
Inspicienta Peter Krajnc, Iztok Smeh
Arhiv Božidar Hadler, Franc Marot

USTANOVITELJICA JAVNEGA ZAVODA SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR Vlada Republike Slovenije, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije

SVET SNG MARIBOR dr. Suzana Žilič Fišer, *predsednica*, Vlasta Drozg, Jaki Jurgec, Zdenka Križanič, Drago Naberšnik, Mateja Pucko

STROKOVNI SVET SNG MARIBOR Darko Brlek, *predsednik*, Jaki Jurgec, mag. Mojca Jan Zoran, dr. Mihaela Koletnik, Mateja Pucko, Alenka Ribič, Tomaž Habe, Tomaž Rode, mag. Matija Varl

STROKOVNA SKUPINA POMOČNIKA DIREKTORJA ZA PODROČJE BALETA Alenka Ribič, Anton Bogov, Tomaž Rode

MARKETING IN ODNOSI Z JAVNOSTMI

Darja Čížek, Anja Žížek, Alan Kavčič, mag. Nevenka Pašek, Jože Vodušek, Anja Jurše

GLEDALIŠKA BLAGAJNA

Renata Dimitrušev, Jasmina Leskovar

Organizator scenske opreme Matic Kašnik
Odrska mojstra Adrijano Spevan, Mitja Moškon
Scenski tehniki Jože Korez, Andrej Kozel, Dejan Lendvaj, Tadej Nešič, Oto Pesek, Danilo Hrga, Renato Svenšek, Bojan Šumer, Jure Vekjet, Borut Veršič, Dušan Volk
Mojstri na regulatorju luči Sašo Bekafigo, Tomaž Premzl, Janez Namestnik

Odrska razsvetljava Daniel Rola, Milan Založnik, Darjan Domadenik
Zvok in video Gregor Mendaš, Rene Nemeč
Rekvizita Mirko Drevenšek, Patricija Krepfl
Scenski atelje Bogdan Jurič, Ivan Nemeč, Milena Greifoner, Leon Pišek, Gregor Rajter, Darko Jerič, Roman Hojsak, Mitja Bauman, Izidor Šabeder, Andrej Novak, Boštjan Ornik
Maska Jasminka Marksl, Tadeja Ferš, Vesna Panikvar, Suzana Pirš, Ines Kacijan, Špela Junger, Katja Dragun

Krojaška delavnica Suzana Rengeo, Brigita Rajter, Jože Dobaj, Aleš Černi, Valerija Lešnik, Edvard Čajič

Šiviljska delavnica Simona Toš, Karmen Caf, Zdenka Rošker, Martina Toš Potočnik, Barbara Laure, Kristina Knedl

Čevljarska delavnica Aleš Kac, Jovan Kovačev
Garderoba Tihomir Nemeč, Valentina Vever, Tatjana Skodič, Vesna Novitovič, Vesna Celcer, Damjana Mohorko, Jasna Domjan, Ivan Dobaj, Simona Rues, Uroš Drobnak, Nuša Anžel

Voznik David Merdaus

Nabava Eva Novak, Marjeta Bogša, Damir Ptiček

Vodja sektorja mag. Bojan Hojnik

Čistilno osebje Natalija Mohorič, Branka Kocbek, Branka Andjelkovič, Marija Fras, Dejvi Pavlin, Doroteja Bauman Hainc, Tatjana Marinšek, Nataliya Kuz

Receptorji Igor Pravdič, Vatroslav Dragun, Miran Lipman, Franc Grušovnik

Vzdrževalci Matjaž Irgolič, Darijan Jaušnik, Miha Steiner

GLEDALIŠKI LIST ŠT. 3

97. SEZONA – 2019/2020

Operna hiša

Urednik
Benjamin Virc

Besedila
dr. Manica Špendal, Benjamin Virc

Prevodi besedil
Benjamin Virc (angleški jezik)
Tomí Bušinoski (nemški jezik)

Jezikovni pregled
Mojca Marič

Fotografije
Tiberiu Marta

Notografija
Benjamin Virc

Oblikovanje gledališkega lista
dr. Marko Samec, Ajda Samec

Izdajatelj
SNG Maribor

Za izdajatelja
Danilo Rošker

Vse pravice pridržane. Vsakršna reprodukcija slikovnega in tekstovnega gradiva, objavljenega v gledališkem listu, ni dovoljena brez predhodnega soglasja izdajatelja.

Tisk
Ptujska tiskarna

Naklada
400 izvodov

Po odločbi 13. točke prvega odstavka 26. člena ZDDV davek ni obračunan.

Redakcija gledališkega lista opere *Simon Boccanegra* je bila zaključena 31. januarja 2020.

ISSN 1854-0881

Operna hiša

Urednik
Benjamin Virc

Besedila
dr. Manica Špendal, Benjamin Virc

Prevodi besedil
Benjamin Virc (angleški jezik)
Tomí Bušinoski (nemški jezik)

Jezikovni pregled
Mojca Marič

Fotografije
Tiberiu Marta

Notografija
Benjamin Virc

Oblikovanje gledališkega lista
dr. Marko Samec, Ajda Samec

Izdajatelj
SNG Maribor

Za izdajatelja
Danilo Rošker

Vse pravice pridržane. Vsakršna reprodukcija slikovnega in tekstovnega gradiva, objavljenega v gledališkem listu, ni dovoljena brez predhodnega soglasja izdajatelja.

Delovni čas gledališke blagajne
Od ponedeljka do petka: od **10.00** do **13.00** in dve uri pred predstavo
Sobota, nedelja in prazniki: ena ura pred predstavo

Box-office opening time
Monday to Friday: 10.00 – 13.00, and two hours before the performance
Saturday, Sunday and Holidays: one hour before the performance

Theaterkasse-Öffnungszeiten
Montag bis Freitag: 10.00 – 13.00 Uhr
und zwei Stunden vor Vorstellungsbeginn
Samstag, Sonntag und Feiertage: eine Stunde vor Vorstellungsbeginn

